

Faluház az online térben

Komárom-Esztergom megye tatai járásában található Kocson – a régészeti leletek alapján – a késő bronzkortól a római korig, majd az avar nomád lovas népig nyomon követhető az emberi élet. A fejlődés szempontjából döntő jelentőségű volt a településen keresztül haladó mészárosok útja, amely az Alföldet Nyugat-Európával összekötő szárazföldi kereskedelmi út volt. Mátyás király fekete serege is ezen az úton vonult a Bécs eleni ostromra. A postakocsijárat is itt haladt át, nem lehet véletlen, hogy egy kocsi kovácsmester fejében született meg az első utazó szekér gondolata – innen indult világhódító útjára a kocsi kocsi.

Interjúalanyunk Szabóné Szabacsi Zsuzsanna, a kocsi közművelődési közösségi színtér, másnéven a Faluház vezetője.

Kutenics Kinga: Mesélj kicsit a faluház indulásáról!

Szabóné Szabacsi Zsuzsanna: A közösségi igényeket meghallgatva a mai Faluház megépítéséről a '90-es évek elején döntött az első önkormányzat. Két év intenzív építkezés és rengeteg önkéntes munka segítségével 1994-ben adtuk át az épületet. Faluházunk alapterülete 700 m², az aulából nyílik a 240 férőhelyes színházterem, ahol az átadástól kezdve egészen

2004-ig mozi várta az érdeklődőket. A földszinten kapott helyet a községi könyvtár is.

A galéria kiállítások helyszínéül szolgál, emellett a klubszobák is itt találhatóak. Az emeleti szintről a tetőtérbe lehet feljutni, ahol négy vendégszobát hozott létre az önkormányzat. A Faluház 1994-től kezdve intézményként funkcionált, majd 2000-ben lett az Általános Művelődési Központ (ÁMK) tagintézménye. 2007-től a polgármesteri hivatal is beköltözött az épületbe, ekkor kisebb funkció-, és feladat-átcsoportosítások történtek, 2014-től közösségi szintéreként működünk.

Jäger Dávid: Hogy zajlott korábban egy átlagos heted?

Sz. Sz. Zs.: Sűrűn, színesen. Hozzám tartozik a Faluház, benne a könyvtár és két külső helyszínen az IKSZT és a tájház, valamint 2008–2017 között a Kocsi Történeti Kiállítóhely működtetése is a munkakörömhöz tartozott.

K. K.: Röviden bemutatnád a Faluház működését?

Sz. Sz. Zs.: A Faluház jelenleg 12 csoport második otthona. Havi rendszerességgel találkozik a kertész kör, kertbarát kör, a nyugdíjas klub, emellett havonta kerülnek megrendezésre a hangfürdő és élményfestés foglalkozások.

Heti rendszerességgel működik a baba-mama klub, jóga klub,

a hímzőkör, az életmód klub, két néptáncscsoport, a zumba csoport, a mazsorett klub és az örömtánc. A fafaragó szakkörünk, amit a helyi fafaragó Vas Henrik, a népművészet mestere vezet, havi szinten kerül megrendezésre. Furulya szakkörünkéből nőtt ki a helyi zeneiskolai képzés.

Természetesen helyet biztosítunk a községben működő egyesületek, civil szervezetek számára, és az önkormányzati rendezvények, ünnepek is itt zajlanak.

J. D.: Milyen programjaitok vannak?

Sz. Sz. Zs.: A ház éves munkatervvel dolgozik: rendezvénynaptárunk januárban a Kultúra napjával indul, ezt követi a farsang, 1999 óta tartunk borversenyt, megtartjuk a nőnapot, a „Ki mit tud”-ot, ahol az általános iskolás korúaktól kezdve

a felnőtt korosztályig várjuk a megmutatkozni vágyókat. A könyvtárral együtt ünnepeljük a költészet napját, a madarak és fák napját. Hagyományörző programokat tartunk, húsvétot, gyereknapot szervezünk. Ősszel szüreti program – felvonulás és bál – várja a falu közösségét. Évekig kórustalálkozókat is szerveztem, amelyre átlagosan 6-8 kórus is ellátogatott a környékről, testvértelepülésekről, majd novemberben Márton-nap, Egészség-nap. Az adventi időszakban hangverseny, adventi vásár, kézműves foglalkozások, Mikulás ünnepség a program; az évet a falukarácsonyi ünnepséggel és a szilveszteri bállal zárjuk.

K. K.: Mi volt az első reakció a bezárás hírére 2020. március 13-án?

Sz. Sz. Zs.: A polgármester úrral való március 15-i egyeztetés után bezártuk a házat. Még aznap telefonon értesítettem az összes szakkör, klub, csoport vezetőjét. Kírtam a Faluház közösségi média felületeire, a ház ajtajára, a Falu TV-be elküldtem, hogy határozatlan időre bezárunk. Bejöttem 16-án dolgozni és megbeszéltem a polgármester úrral, hogy attól függetlenül, hogy nem tudok kinyitni, itt rengeteg tennivaló van. Így végül nem voltam home office-ban, dolgoztam végig. Ez a viselkedés üzenetértékű volt a közösség felé: itt vagyok, dolgozom, a Faluház nem állt le.

Mind a négy helyszínen adott feladatokat: a könyvtárban az állományvédelem, az IKSZT-ben és a tájházban a kisebb-nagyobb felújítások kaptak prioritást. A „művház” teendők között adminisztrációs feladatok, rendszerezési feladatok, pályázatírás és az online tevékenységek koordinálása – felhívások megírása, a beérkezett művek adminisztrálása és közzététele – kitöltötték a napjaim.

J. D.: A veszélyhelyzet kihirdetését követően milyen csatornákon

próbáltad elérni a lakosságot, közösségeket?

Sz. Sz. Zs.: A Faluház Facebook oldala 2012. év végén indult, azóta közel 2000 követőt szerzett. Mondhatom, hogy a 2600 fős település leglátogatottabb felülete. Úgy gondoltam, hogy ez a hírcsatorna az, melyen mindazokat elérem, akik nyitottak az új ötletekre, megoldásokra.

A kezdeti időszakban éreztem, hogy túl sok online teendője lett az iskolásnak, szülőnek, home office-ban dolgozónak egyaránt, kevés volt a visszajelzés. Kellett néhány hét, míg az új felületek használata automatikussá vált – itt a türelmemre volt szükség, de nem adtam fel. Április elején lassan megindultak a visszajelzések, és én minden kis apróságnak örültem.

K. K.: Milyen felhívásokat juttattál el a közösségekhez?

Sz. Sz. Zs.: Ahogy említettem, a húsvét még picit „döcögött” – rajzpályázatot hirdettem húsvéti hagyományok témában két korosztálynak, és érkezett is néhány rajz.

A költészet napján áprilisban már többen „voltunk”. Kedvenc verssel lehetett csatlakozni a programhoz, ekkor már több visszajelzés érkezett. Volt, aki saját verssel, volt, aki kedvenc költője versével jelentkezett erre a felhívásra; zömmében felnőttek és néhány fiatal.

Aztán jött a Föld napi rajzpályázat, ahol ismét emelkedett a csatlakozók száma.

A madarak és fák napjára fotókat vártam, küldtek is alkotásokat felnőttek, gyerekek egyaránt. Rajzoltak, festettek. Teljesen vegyes

volt a korosztály, aminek nagyon örültem. A szülők elmesélték, hogy kimentek együtt a gyerekekkel, nézelődtek, fotóztak, digitalizáltak, és küldték az alkotást. Ez jó dolog, mert ez egy közös program, közös alkotás volt, minőségi együtt töltött idő.

Végül az i-re a pontot a Közösségek Hete tette fel. 2017-ben az elsők között csatlakoztunk az országos felhíváshoz, és azóta minden évben egész hetes programsorozat várja és ünnepli a helyi közösségeket május második hetében. Idén minden program egy új kihívást jelentett nekem és a közösségnek is. Májusfát állítottunk, én a Faluház előtt, a csatlakozók az otthonukban. Szívvel-lélekkel díszítgettem itt az épület előtt a fánkat a kapott szeretet-üzenetekkel. Küldték a fotókat, ahogy ők is feldíszítettek az udvaron egy fát, ez jó hétindítás volt. Volt olyan online résztvevő, aki nemrég költözött a faluba, még nem jött be személyesen a közösségi térbe, mégis küldött képeket, leírta, hogy mikor költöztek ide, és mennyire jónak tartják ezeket a kezdeményezéseket.

Ezen a héten rengeteg visszajelzés érkezett, elkezdtek "ömleni" a képek.

A Ki-Mit-Tud? – Tanuljunk egymástól! interaktív műhelyprogramra videót kaptunk attól, aki a karantén alatt festéssel töltötte szabadidejét. Egy májusfa festését mutatta be YouTube videóban, egy anyuka, a régi kerékpár kerekeket újrahasznosítva, fali kerek virágtartókat készített, kislányának pedig raklapból épített hajót. Érezték, hogy bár nem találkozhatunk, így is együtt vagyunk. Akik eddig élményfestésre jártak hozzám, megoszthatták, most hogyan festenek otthon, milyen alkotások készülnek például pirográf – egy olyan kézműves eszköz, amellyel égetett mintákat készíthetünk fára, bőrre, parafára – technikával. Mások bemutatathatták, ahogy otthonukban

kertészkednek, kertet építenek, kézműveskednek, új technikákat tanulnak, verset írnak, mondanak, vagy épp táncolnak. Ezek a nyilvános bejegyzések csak a töredékét jelentették az összes online tevékenységnek, hiszen mindemellett különböző Facebook- és Messenger-csoportokat használunk, amelyekben különböző programokat kínáltam. Például a baba-mama klubba húsvéti mondókat raktam fel, kreatív ötleteket bemutató oldalakat osztottam meg velük, de egymással is osztottak meg lehetőségeket, például gyerekelőadásokat. Ezeket az online csoportokat még a járvány előtt hoztam létre, én koordinálom őket, eddig is megkönynyítették a kapcsolattartást, most pedig igazán felértékelődött ezek-

nek a szerepe, hiszen mindenki azonnal, első kézből megkapta az információkat, felhívásokat, lehetőségeket, amiket megosztottam velük. Úgy éreztük, végig fogjuk egymás kezét.

J. D.: Hogyan generálódtak az új ötletek?

Sz. Sz. Zs.: Követtem a hagyományos rendezvénytáramat, az ünnepköröket, figyeltem a szakmai fórumokat, csatlakoztam országos felhívásokhoz, így a későbbiekben is tudok majd hasznosítani ezekből az ötletekből. Szeretek másoktól tanulni: tavaly kezdtük az Adventi ablaknyitogatót szintén más települések jó gyakorlata alapján, ami igazi siker lett; ennek a programnak szintén van online eleme, re-

ményeim szerint idén is megvalósítjuk.

K. K.: Mi volt a legnagyobb meglepetés ebben az időszakban, mit lehetett ebből a helyzetből tanulni?

Sz. Sz. Zs.: A látogatókkal történő személyes kapcsolat hiányzott nagyon, de a járványhelyzet bebizonyította, hogy ilyen esetben is lehet összefogás, és vannak, akik a megváltozott helyzetben is érdeklődnek, és részt vesznek a különböző kulturális „eseményeken”.

A kisközösségek, szakkörök összetartó ereje tudott lenni az online tér, a Messenger-csoportok aktívak maradtak, rengeteg régi kedves emlék, közös élmény, fotó, videó és persze számos új ötlet, tartalom került megosztásra.

J. D. Van olyan program, amit meg tudsz, meg szeretnél tartani ebből az időszakból?

Sz. Sz. Zs.: Mindegyik online kezdeményezésre jó visszajelzéseket kaptam. Mindenkinek tetszett, hogy ezek elindultak, ezáltal lehetőségük volt megmutatni magukat. Van olyan is, akivel kapcsolatban vagyok különböző csoportok kap-

csán, de nem tudtam, hogy már egy ideje gravírozni tanul. Ez most derült ki róla mindenki számára a községben. Most már tudják, hogy őt is kereshetik, ha gravíroztatni szeretnének. Az online megmutatkozási lehetőséget a későbbiekben is szeretném megtartani.

Össességében elmondhatom, hogy rengeteg mű érkezett ebben

az időszakban. Amint kinyithatunk újra, tervezünk ezekből a művekből egy közösségi kiállítást; szeretnénk mindenkinek megmutatni, hogy mi zajlott a Faluházban ezekben a hónapokban.

Eddig online emléklapot küldtem a résztvevőknek, de alig várom, hogy személyesen is átadhassam nekik.

SZABÓNÉ SZABACSI ZSUZSANNA 1997 óta a kocsi Faluház vezetője. A gimnázium elvégzése után könyvtárosként kezdett dolgozni a településén. Győrben elvégezte a könyvtárkezelői tanfolyamot, majd a közművelődési feladatok megsokasodásával a művelődésszervező szakot – szintén Győrben – az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolán. Pécsen a Janus Pannonius Tudományegyetemen művelődésszervező diplomát szerzett. A Nemzeti Művelődési Intézet szervezésében Budapesten közművelődési szakértői és többfunkciós intézményvezető szakmai továbbképzéseken vett részt. A Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ szervezésében Szentendrén végezte a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Szabadtéri muzeológiai és tájházi szakági képzését.

KUTENICS KINGA a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Művészettudomány szakán szerzett diplomát, majd a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen kulturális menedzser bizonyítványt. 10 évet töltött a közoktatásban, 20 éve foglalkozik gyermek- és ifjúsági táboroztatással. 2013-tól 5 évig Vértesszőlős Községi Házát, Könyvtárát és Tájházát irányította. 2017-től a Cselekvő Közösségek Komárom-Esztergom megyei kulturális közösségfejlesztő mentora, 2019 áprilisától a Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Igazgatóságának módszertani referense.

JÁGER DÁVID 2019 óta a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának Kulturális Mediáció MA szakos hallgatója. 2018 novemberétől a Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Igazgatóságának módszertani referense, az ifjúsági és filmes közösségi programok kreatív megvalósítója és előadója. 2018 novemberében megjelent első, 2020 áprilisában második verseskötete. Több ifjúsági és amatőr művészeti közösség alkotó tagja.